

Geriaatria Leedus

Vita Lesauskaite, geriaatriaprofessor, Kaunase Meditsiiniakadeemia

Gerontoloogia ja geriaatria arengu algusele pani Leedus aluse dr. Antanas Jurgelionis, kes asutas 1960. aastal Gerontoloogia Ühingu. Ühing korraldas iga-aastaseid gerontoloogia ja geriaatria konverentse. 1995. aastal asutati Kaunase Meditsiiniülikooli juures Geriaatria Kliinik.

Leedu oli esimene postsovetlik riik, mis hakkas pakkuma täiemahulisi geriaatria õpinguid. Globaalne uuring geriaatria osast arstiteaduskondade õppekavas, mida viivad koostöös läbi Maailma Terviseorganisatsioon ja Rahvusvaheline Meditsiinitudengite Organisatsioonide Föderatsioon, kus kogutakse andmeid 268 ülikoolis 64 riigist, kirjeldas 2002. aastal Leedut kui “eaka rahvastikuga ... tugeva geriaatria haridusega”.

2000. aastal algas geriaatria residentuuri programm. Hetkel on Leedus 28 geriaatrit. Geriaatrid töötavad hooldekodudes ja hooldusravi osakondades, sisemeditsiini osakondades, ambulatoorsetes osakondades, ülikoolides, teevad teadustööd laboratooriumites.

Geriaatria areng Leedus on läbinud järgmised sammud:

- **Meditsiiniline norm** MN 71:1999 „Arst geriaater. Õigused, kohustused, kompetents ja vastutus“.
- Meditsiini õppekavva gerontoloogia ja geriaatria kursuste sisse viimine, **gerontoloogia ja geriaatria residentuur, geriaatria õdede** koolitusprogrammid.
- Geriaatria teenuste koodeksi määramine – 1588.
- Tervishoiuministeeriumi koostatud Leedu geriaatrilise hooldussüsteemi arendamine 2003-2007.
- Leedu valitsuse koostatud “Rahvastiku vananemise tagajärgedega tegelemise riiklik strateegia” (2004).
- **Meditsiiniline norm** MN 71:2006 „Arst geriaater. Õigused, kohustused, kompetents ja vastutus“.

Leedu mudelis on geriaatriline hooldus koondatud suurtesse hoolduskeskustesse kõigis viies Leedu regioonis, kus geriaatria osakonnad, päevase hoolduse üksused ja ambulatoorsete osakondade konsultandid teevad koostööd interdistsiplinaarse meeskonnaga igakülge geriaatrilise hindamise ja käsitlemise nimel. Haiglates peaksid geriaatria osakonnad saama suure hulga sisemeditsiini voodikohtade reorganiseerimisprotsessi käigus reaalsuseks.